

ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS

“La Voz de los Lituanos en Argentina”

MET. V.

BUENOS AIRES, ŠEŠTADIENIS BIRŽELIO — JUNIO 17 d. 1933 m.

NUM 148

Nepartinis darbo žmonių savitraštis, draugijos „Lietuva“ organas.
Atskiras numeris 5 centavai.
PRENUMERATA: Visoj Pietų ir Šiaurės Amerikoje metams 4 pesai, pusei met. 2 p.
Lietuvoje ir kitose Europos valstybėse metams 6 pesai, pusei met. 3 pesai, Raštus ir prenumeratas siųsti adresu: Casilla de Correo 303, Bs. As.
Asmeniskai kreiptis g. San Juan 1537. Šiokiomis dienomis nuo 9 iki 22, šventomis dienomis nuo 10 iki 14 val.

Ekonominė konferencija linksta nesutarimo pusėn

SUSPROGDINO KARO SANDĖLIUS.

Japonijoje, Hamatsu aerodrome sprogstamų medžiagų sandėlius įvyko smarkūs sprogimai. Iki šiam laikui priskaitoma 10 užmuštų ir daugelis sužeistų, bet bijoma, kad žuvusių skaičius bus daug didesnis. Apylinkėje buvę namai visai sugriauti.

VEDA GANDHI SŪNUS.

Žiniomis iš Poonos, indų nacionalistų vado Mahatma Gandhi jauniausias sūnus Dovydas Gandhi greitai laiku mano vesti Raja Gapal Achariar dukterį. G. Achariar yra indų nacionalistinio kongreso eksprezidentas ir seniausias indų lyderio M. Gandhi draugas.

ATSISTATYDINO ISPANŲ MINISTERIŲ KABINETAS

Respublikos prezidentui atsiskaitius patenkinti ministerio pirmininko Azana reikalavimą perorganizuoti kai kurias ministerijas — atsistatydino visas ministerių kabinetas.

ŠMELINGUI NEBESISEKA

Birželio 8 dieną įvykusiose New Yorko bokso rungtynėse sunkaus svorio boksininkas Maksas Bajeris dešimtam raunde, techniškai knock-outu, nugalėjo buvusį sunkaus svorio čempioną vokiečių Maksią Šmelingą. Bajeris (žydas) taip pat tikisi nugalėti ir Šarkį — Žukauską.

MIRĖ NUO KARŠČIO 60 ASMENŲ.

Birželio 8 dieną New Yorko gyventojus užklupo nepaprastas karštis pasiekdamas net iki 32,7 laipsnių pavėsy. Tokio karščio jau nebuvo nuo 1899 m. Minėtą dieną mirė New Yorko 68 asmenys iš jų pusė nuo karščio ir kita pusė besimaudydami prigėrė.

NETURI VILTIES LIKTI KARALIUM.

Buvusis Ispanijos sosto įpėdinis, Asturijos princas pasiuntė savo tetai Eutalia de Borbon, kuri dabartinį laiką gyvena vienam Paryžiaus vienuolyne, laišką kuriame rašo: „Niekuomet Ispanija ne priims mane už karalių. Jei aš atsisakau nuo 80 dolerių mėn. pensijos, manau, kad niekas man negali uždrausti tvarkytis savarankiškai ir apsivesti su kuo noriu“ —

10 VALST. NĖRA T. SAJUNGOS NARIAIS.

Iš 67 valstybių pakviestu dalyvauti Pasaulinėje Ekonominėje Konferencijoje, 10 valstybių nėra T. Sąjungos nariais, jos yra sekančios: Afganistanas, Brazilija, Kostarika, Dancigas, Ekvadoras, Egiptas, Hedjaz, Airija, Sov. Rusija ir Amer. Jungt. Valstijos. Į Argentiną T. Sąjunga visuomet žiūrėjo kaip į savo narį.

PATIEKS HAAGOS TRIBUNOLUI ČAKO KLAUSIMĄ.

Veikiantis prie Tautų Sąjungos Čako komitetas nutarė pateikti Bolivijai ir Paragvajui naujus pasiūlymus. Pasiūlymuose numatoma pasiūsti į Čako jau anksčiau projektuotą tyrimo komisiją, bet su tuo skirtumu, kad arbitražo klausimas bus patiektas Haagos tribunolo sprendimui. Paragvajaus delegatas šį pasiūlymą priėmė, gi Bolivijos delegatas atsisakė kad jis negali duoti konkretaus atsakymo kol neatsiklausavo vyriausybės.

PRADĖJO SAVO DARBUS

Birželio 8 dieną pradėjo savo darbus Ženevoje susirinkusi Darbo Konferencija, kurios pirmininku išrinktas Demičelis.

JAPONIJA NEATSISAKYDAMA NUO BOMBARDAVIMO ORLAIVIŲ.

Japonų delegatas Natoake Satō pareiškė Nusiginklavimo Komisijai, kad japonų vyriausybė negalinti atsisakyti nuo bombardavimo orlaivių, tol, kol nebus sušaukinti orlaivių nešėjai laivai.

NAUJI NERAMUMAI VOKIETIJOJE.

Miunchene tarp hitlerininkų ir katalikų kongreso delegatų įvyko visa eilė susirėmimų. Susirėmimai įvyko tuomet, kaip vice kanceleris von Papanas kalbėjo prieš susirinkusią 30.000 katalikų minią. Mat katalikai visi buvo apsi vilkę geltonais marškiniais, o hitlerininkai pamanė, kad tai yra padaryta jų išjuokimui, nes geltonos spalvos vokiečių fašistai labai neapkenčia ir ji buvo vartojama panikinimui žydu.

PALIUSAVO NUTEISTA PROFESORIŲ.

Prieš tulą laiką areštuotas ir nuteistas prancūzų profesorius Eydou Italijos karaliaus įsakymu tapo paliusuotas ir šiomis dienomis grįžo į Prancūziją.

ISPANŲ LAKŪNAI PADARĖ NAUJĄ REKORDĄ.

Ispanų lakūnai Barbera ir Colllar savo orlaiviu „Cuatro Vientos“ (Kuturi Vėjai) išskridę iš Sevilijos laimingai pasiekė Kūbos sostinę Havaną, padarydami naują greičio rekordą.

SUKĖLĖ SENSACIJĄ

Urugvajaus kariuomenės teisėjas majoras Efrain Gonzalez Conze, kuris buvo paskirtas karo lauko teismo pirmininku, teismui paskutinio sukilimo autorių, staugta atsistatydino ir pasislėpė Argentinos atstovybėje. Toks staugtas atsistatydinimas, kurios priežastis dar nėra išaiškinta, sukėlė didelę sensaciją ir įvairius komentarus.

EKONOMINEI KONFERENCIJAI PRASIDĖJUS.

Birželio 12 dieną Londone Geologijos muziejaus rūmuose, dalyvaudant 800 delegatų nuo 66 valstybių, Anglijos karalius Jurgis V oficialiai atidarė pasaulinę Ekonominę Konferenciją, pasakydamas ilgą prakalbą, kuri per radio buvo perduota visam pasauliui. Baigdamas prakalbą palinkėjo, kad ši konferencija vėl atstatytų pasaulį į normales vėzes.

Po to kalbėjo konferencijos pirmininkas Ramsay Macdonald, pa liešdamas nedarbo ir karo reparacijų klausimus.

Sovietų vyriausybės oficiozai, „Izvestia“ ir „Pravda“, rašydami apie šios konferencijos atidarymą, pranašauja, kad per šią konferenciją anglai stengsis sudaryti buržuazinių valstybių antisovietinį bloką.

Konferencijos Tvarkymo Komisija, susidedanti iš 15 įvairių valstybių atstovų — jų tarpe Argentinos ir Sovietų Rusijos — nutarė konferencijos atidarymo sesijoje leisti kalbėti kiekvienam delegatui ne daugiau kaip 10 minučių ir bendroms diskusijoms duodamas trijų dienų terminas.

Bendrai konferencija prasidėjo geroj ir optimistinėj nuotaikoj, bet kaip ji baigsis — parodys ateitis.

ATMETĖ ANGLIJOS PASIŪLYMĄ

Anglų dienraštis „The Daily Express“ paskelbė sensacinę žinią, kad J. Valstijos atmetė anglų pasiūlymą sumokėti tik dalį tos karo reparacijų sumos, kurį Anglija turėjo sumokėti birželio mėn. 15 dieną, tuomet Anglija atsisakė, kad ji nemokėsianti nieko.

ORLAIVIO KATASTROFOJE ŽUVO 10 ŽMONIŲ.

Milžiniškas J. Valstijų orlaivis „Sikorsky“, kuris buvo naudojamas keleivių vežiojimui į vykstančią Čikagoje pasaulinę parodą, dėl nežinomų priežasčių nukrito. Katastrofoje žuvo 8 keleiviai ir 2 lakūnai. Pats orlaivis visai sunaikintas.

SUDARĖ NAUJĄ KABINETĄ

Buęs atsistatydinusio ispanų ministerių kabineto pirmininkas Manuel Azana, vėl sudarė naują kabinetą, į kurį įeina beveik visi seni ministeriai, išskiriant keturis naujus.

PRANCŪZIJA IR ŠVEICARIJA ATSIŠAKYDAMA NUO AUKSO VALIUTOS.

Anglų dienraštis „Daily Express“ rašo, kad jei doleris nenusitost kritęs, tai greitai laiku Šveicarija ir Prancūzija taip pat mano pasekti J. Valst., atsisakant nuo aukso valiutos.

ATENTATAS PRIEŠ VENIZELOS.

Graikijoje, Atenuose įvyko atentatas prieš buvusį Graikijos ministrą pirmininką Venizelos skaičiuje 7 asmenų paleido į važiuojanti automobiliu Venizelos su žmona virš 60 šuvių. Venizelos stebėtinai išliko nepaliestas, gi jo žmona ir šoferis, sunkiai sužeisti.

SOVIETŲ VIDAUS PASKOLA PAVYKO GERIAU NEGU BUVO TIKĖTASI.

Sovietų vyriausybės išleista nauja vidaus paskola (antram penkmetiniam planui) 3.000 milijonų rublių sumai, pavyko geriau negu buvo tikėtasi, nes per 20 dienų nuo jos išlindimo buvo surinkta 50 milijonų rublių daugiau negu buvo reikalinga.

LENKIJA NEMOKĖS KARO SKOLŲ.

Lenkų parlamentas nutarė nemokėti J. Valst. karo skolų dalies kurią turėjo sumokėti š. m. birželio 15 d. sumoje 49 milijonų zlotų.

PASIRASĖ KETURIŲ VALSTYBIŲ PAKTĄ.

Birželio 7 dieną Romoje tapo pasirašytas keturių valstybių paktas, kuriuo Anglija, Italija, Prancūzija ir Vokietija pasižada palaikyti Europoje taiką per 10 metų. Didžiausia kliūtį jo pasirašymui sudarė 3 paragrafas, liečiantis šių keturių valstybių nusiginklavimą.

NUŽUDĖ AFGANISTANO MINISTERIŲ.

Berlyne, savo rezidencijoje tapo nužudytas Afganistano įgaliotasis ministeris princas Sudar Mahamed Nachim Khan. Nužudymo autorius yra afganų tautybės studentas Keman Effendi Sayi. Nužudymas padarytas politiniais sumetimais ir asmeniniu kerštu.

GĖDOS STULPAS PRIE KARALIAUČIAUS UNIVERSITETO.

Karaliaučiaus studentai, sekdami Dreseno studentų pavyzdžiu, prievyriausios angos į universiteto rūmus pastatė „gėdos stulpą“ prie kurio bus lipdomos pavardės tų studentų, kurie pasižymės savo „nevokišku“ elgesiu.

SUSITARĖ DEL KARO SKOLŲ MOKĖJIMO.

Vėliausios žinios skelbia, kad po ilgų derybų anglų vyriausybė susitarė su J. Valstijom, dėl sumokėjimo karo skolų dalies, kurios mokėjimo terminas pasibaigė birželio 15 dieną. Prezidentui Rooseveltui pageidaujant šis susitarimas pakol kas bus laikomas paslapy. Manoma, kad prancūzai ir gi paseks anglų pavyzdį.

VISA ESKADRILĖ SKRIS PER ATLANTĄ.

Italų oro eskadrilė, susidedanti iš 24 orlaivių, vadovaujant aviacijos ministeriui gen. Italo Balbo, šio mėn. 15 d. išskrido į Jungt. Valstijas.

EKONOMINĖS KONFERENCIJOS EIGA.

Šio mėn. 13 d. Londone įvyko antras pasaulinės ekonom. konferencijos posėdis į kurį atvyko vos trečdalis visų delegatų. Galėrijos, skirtos publikai buvo tuščios. Visi susirūpinę karo skolų mokėjimo klausimu. Konferencijos pirmininkas R. Macdonald daro delegatams pastabas dėl nepunktualumo. J. Valst. delegatas, kuris turėjo pirmas sakyti prakalbą, į posėdį visai neatvyko ir net nepranešė to neatvykimo priežasties. Antras iš eilės kalbėjo prancūzų delegatas Deladier, kuris apie karo skolas nieko neprisiminė, kalbėjo vien tik apie valiutos stabilizavimą.

Jau antran posėdin teatsilankė tik trečdalis delegatų ir tie be entuziazmo, tai kiek jų liks iki konferencijos pabaigos?

AUSTRIJOS VYRIAUSYBĖ IMASI GRIEŽTŲ PRIEMONIŲ PRIEŠ FAŠISTUS.

Šiomis dienomis austrų policija areštavo Vokietijos pilietį Teodoro Habicht „generalinį austrų nausių inspektorių“ arba tikriau pasakius, austrų fašistų organizatorių ir vadą, taip gi areštutą 10 kitų fašistų vadų. Kad užtikrinus geresnę Habichto veikimui dirva, vokiečių vyriausybė paskyrė jį savo atstovybės Vienoje tarnautojų nepaisant to, kad austrų vyriausybė atsisakė priimti jį kaip diplomata.

Del šių areštų Vokiečių vyriausybė pasiuntė Austrijai griežtą protestą pažymint, kad austrai neturėję teisės areštuoti Vokietijos diplomato. Austrai atsisakė, kad jie Habichto neskaityt jokių diplomatų ir jį laiko nepageidaujamu sau asmeniu. Šis konfliktas dar labiau paaštrins ir taip jau įtemptus vokiečių — austrų santykius.

Austrų policija išardė virš 3 tūkstančių fašistų areštuodama 400, kurių beveik dešimta dalis — vokiečiai. Austrų ministerių kabinetas uždraudė visiems valstybinių įstaigų tarnautojams prigulėti fašistinėms organizacijoms. Be to, tapo išardyti 15 parlamento deputatų — fašistų.

Sąryšy su vykstančiais neramumais viduje austrų ministeris pir. Dolfuss, kuris atstovauja Austriją Ekonominėje Konferencijoje Londone, skubiai išvyko į Austriją.

Šeštadieni birželio 17 dieną D-jos „Lietuva“ salione San Juan 1537 vaidinimu — šokių vakaras

PRADŽIA 9 VAL VAKARO, PABAIGA 4 VAL RYTO. GRIEŠ ORKESTRAS „LYRA“. ĮZANGA KAIP VISUOMET — LAISVA AUKA.

40.000 MITINGE LUNA PARKE

Didžiųjų valstybių vedama ekonominė politika turi nemažą įtakos ir Argentinai. Noras kuo daugiausia išvežti savų ir kuo mažiausia įvežti svetimų prekių plinta visame pasaulyje. Apsisaukojama įvairiausiomis sutartimis, susivaržoma muitais ir draudimais. Šiuo krizio metu tatau ypač smarkiai atsiliepią į tas valstybes kurios dar nėra susitvarkiusios ir stiprios ekonominiai. Argentina, kurioje Anglija sudėjo savo didžius kapitalus, Anglijos ekonomikai priklausio ir už kaikius sutartis, kuriomis Anglija pirkis iš Argentinos žemės ūkio produktus, Argentina verčiama daryti ypatingas nuolaidas Anglijos industrijos gaminiams. Anglija, turėdama didelius ir gerai suorganizuotus fabrikus ir geras mašinas, daugelį prekių gali labai pigiai pagaminti ir labai pigia kaina parduoti. Yra jau sudaryta sutartis, kuri dar kol kas neratifikauta ir grėsia visai Argentinos industrijai, kuri tik pastaruju metu pradėjo labiau vystytis. Jei toji sutartis įgautų galios nuo to pašlytų daug žmonių ir dar labiau padidėtų nedarbas.

Bedarbių minias dabar sudaro daugiausia fabrikų darbininkai paliusuoti iš darbo del krizio. Bet jei Argentiną užplustų ypatingomis lengvatomis gabenamos iš Anglijos prekės, tai Argentinos fabrikai neišlaikys konkurencijos, turės užsidaryti ir nedarbas dar padidės. Argentinos pramonininkai, numatydami sau grėsiantį pavojų iš Anglijos ir gal būti iš kitų kraštų industrijos pusės, susirūpino ir nusprendė ginti savo reikalus.

Birželio 12 dieną Industrijos Sąjungos buvo sušauktas protesto mitingas prieš sutartį, kuri grėsia pavojumi Argentinos industrijai. Tai bene išimtinis ir nepaprastas atsitikimas, kad žmonių savininkų darbdavių ir darbininkų reikalai sutiko ir išsiliejo į vieningą protestą prieš daromą sutartį. Darbdaviai tą dieną palio savo darbininkus nuo darbo, neišskaitydami užmokesnio už tą dieną ir be to, apmokėjo kelionę į mitingo vietą. Paskirtą valandą iš visų miesto kraštų plaukė autobusai ir tramvajai pilni darbininkų į mitingą. Buvo matyti ir savotiškas entuziazmas, pakilęs ūpas ir į Luna Parką, kuriame buvo skirtas mitingas, susirinko minia apie 40.000 darbininkų ginti kapitalistų, na šį kartą ir savų reikalų. Bet darbininkai, kuriems užmokėjo už dalyvavimą tamė mitinge, lygiai vieningai turėtų stoti ginti ir savo darbininkišku reikalų, kaip tik jie susidurs su išnaudojimu tų pačių darbdavių, kurie pasinaudojo šį kartą darbininkų pritarimu del bendro pavojaus. Šis mitingas gali būti gera pamoka darbo masėms. Patys darbdaviai kapitalistai, kovodami su tokiais pat kito krašto kapitalistais, kurie norėtų juos savo kapitalu užstelti, išstatė šį kartą, kaip ginklą kovoje, darbo žmonių masę, tuomi pačiu pripažindami darbo masėms jų galę, kurios tos pačios darbo masės del nesusipratimo kartais nepavartuoja. Šį kartą kapitalistai viešai pripažino galę darbo masių visuomeniškos įtakos ir iš dulkėtų ir tamsių dirbtuvių, kur taip pat darbo minios laikomos ginklu kovai su kitu galingesniu kapitalistu, išvedė į aikštę viešai protestuoti, viešai savo žodį tarti. Tokios pamokos darbo masės turėtų nepamiršti, suprasti savo vertę ir įsitikinti, kad žmonių reikšmė yra lemianti gamybos plėtojimuisi, bet už tai tos darbo masės turi teisę reikalauti ir sau žmoniško gyvenimo ir tinkamų darbo sąlygų. Šį kartą bendrus, kitą kartą savus reikalus vieningai ginančios darbo masės iškovos sau tai, kas joms teisėtai priklauso.

ANTISEMITIZMAS RELIGIJOJ.

„Vienybė“ 43 numery, vedamajam straipsniui apie Vokietijoje daromas reformas religijoje rašo: „Vokietijos fašistai ruošiasi Vokietijoje įsteigti fašistinę bažnyčią. Jie taip pat reikalauja atnešti Senąjį Testamentą del to, kad jis yra daugiau žydiškas negu naujasis. Eidami antisemitišku keliu religijos reformose, vokiečiai, galiausiai, susidurs ir su pačiu Jėzumi, nes ir Jėzus buvo žydas. Ar vokiečių fašistai eis taip toli, reikalaus ir patį Jėzų, del jo žydiškos kilmės atnešti ar gal pa sitenkis jam „nuskusti“ barzdą, kaip dalis Anglijos dvasiškios reikalauja, kad neatrodytų žydas tuo tarpu dar nežinia“.

„Žydai mums, tikrenybė, davė religiją, Senąjį Testamentą, bibliją ir patį krikščionybės įsteigėją Jėzų. Per du tūkstančių metų baltoji rasė entuziastiškai šias žydu dovanas gerbė ir jomis rėmė moralybės ir doros auklėjimą. Bet dabar kaip matom, antisemitizmo formoj jau reiškiasi savo rūšies revoliucija. Anglai patys dvasiškiai tą pareiškė švelnesnė formoj, reikalaudami Kristaus atvaizdą pakeisti, „nuskusti“ jam barzdą, padaryti panašesnį stiprų vyrą, atletą, nori žydiškos išvaizdos Jėzų pakeisti įgrynai anglišką. Hitleris visai atvirai pasi-

sakė prieš Senąjį Testamentą. Ar toji antisemitiška revoliucija religijoje įsigalės, per anksti spręsti. Tačiau ji apsiereiškė. Apsireiškė anglos ir vokiečiuos. Pas pirmuosius jų būdai atatinamoji švelnioji formoj, tačiau nedvejojamai, aiškiai. Vokiečiuos pasireiškė vokiškai, kryžiokišku, atviru akiplėšišku“.

„Tai yra rimtesnis istorinis reiškinys nei kam paviršutiniai išrodė. Jis iš pamatų liečia mūsų moralybės principų šaltinį ir socialių, bei tarptautinių santykiavimų mezinį“.

„Vokiečių naziai jau formuoja savo teologiją. Hitleris prijungė liuteronų bažnyčią, (apimančią arti du trečdaliu Vokietijos gyv), prie jo grieštų kraštinių nacianalistų partijos. Dabar jis stengiasi ir Vokietijos katalikų bažnyčios dogmas pakeisti. Greitu laiku vokiškas dangus bus pripildytas krikščionybei nežinomų šventųjų. Bibliinius šventuosius pamainys teutoniški, pagoniški šventieji iš Valhalla, Thor, Woton ir kiti teutoniški šventieji. Pasimokė iš žydu, jų pavyzdžių, vokiečiai stengiasi sutverti tautinę religiją ir tautinį Dievą: Taip, kaip žydams Dievas tarnauja jų tautai, taip Hitleris siekia, kad teutonų Dievas tarnautų teutonams.“

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Šaukiamas viso pasaulio lietuvių kongresas.

Gegužės 6 dieną buvo užsienio lietuviams remti draugijos, kontrolės skyriaus susirinkimas, kuriame laikyta net dvi paskaitos - Skipičio ir Tomkaus.

Skipitis plačiai nupasakojo apie užsienio liet. remti draugijos tikslus ir jos reikšmę. Be ko kita Skipitis pabrėžė, kad apie 40 nuosimėjų mūsų tautiečių gyvena užsieny. Tai pirma tauta po žydu kurių toks didelis procentas gyvena na svetur. Del to mes turj ypatingai rūpintis, kad mūsų tautiečiai, gyvendami svetur, neištautėtų.

Paskui aptarta viso pasaulio lietuvių kongreso reikalingumas. Užsienio lietuviams remti d. ja renka žinias apie užsienio lietuvių ir rengia kongresui dirvą, o tinkamai pasirengus nusistatyta šaukti viso pasaulio lietuvių kongresą.

Suėmė originališką plėšiką.

Alytaus kriminalinė policija areštavo K. Vitkauską. Jį kaltina ūkininkų apiplėšimais. Jis slankiodavęs bekonų priėmimo punkte ir įdėmėjęs, kuris ūkininkas gaudavęs daugiau pinigų, kalbindavęs jį pavėžėti. Kelionėj duodavęs migdančių popirosų, ir taip daug kartų jam pavykė apiplėšti ūkininkus.

Juozas Urbšys paskirtas Lietuvos atstovu Latvijai.

Lietuvos įgaliotu ministriu Latvijoje paskirtas Lietuvos atstovybės Paryžiuje patarėjas p. Urbšis. P. Urbšis buvo atvykęs Kaunan, bet gavęs paskyrimą, sugrįžo Paryžiuo savo reikalų sutvarkyti.

Vijosi orlaivį su šluota.

Neseniai per Skabeikiemio kaimą, Pakuonio v. skrisdamas kačkieno lėktuvas, matyti, sugedo ir pradėjo leistis žemyn. Ūkininkė Š., pamačiusi, kad orlaivis leidžia si tiesiog ant jos besiganančios karvės, stvėrė šluotą ir ėmė vytis orlaivį šaukdama, „o tu, bedievi, man karvutę nori nusinešti“! Orlaivis praskridęs pro „dievobaimingą“ moteriškę nusileido ir pa sitaisęs nuskrido toliau.

Atvyksta Amerikos lietuviai imtininkai.

Amerikos „Naujienos“ praneša kad šią vasarą Lietuvon atvažiuos žinomas ristininkas Karolis Požėla. Jis aplankė Vokietiją, Belgiją Prancūziją, Angliją ir kitas šalis. Vien tik Anglijoje jam buvo surengta 45 imtynės ir jis visas laimėjo. Jis laimėjo ir Europos čempionatą. Drauge su juo atvyks imtininkas Bartuška.

Iš Eitkūnų mokyklos vokiečiai išvarė Lietuvos žydu vaikus.

Eitkūnų vidurinėje mokykloje mokėsi 15 Kybartų žydu vaikų. Mokyklos direktorius visus žydu vaikus iš mokyklos išvarė.

Butkų Juzė leis laikraštį.

Žemaičių poetas Butkų Juzė Kretingoje įrengė savą spaustuve, dalį jos atkeldamas iš Telsių „Perkūno“ spaustuves. Turėdamas spaustuve Butkų Juzė išleids savaitinį laikraštį Klaipėdos kraštui ir žemaičiams, kuris išeis kas sekmadienį ir vadinsis „Savaitė“.

Lietuvis Amerikos miesto burmistras.

Balandžio 18 d. įvyko Vestville miesto mero rinkimai. Rinkimus laimėjo lietuviai: miesto meru išrinktas lietuvis Petras Guntorius.

Išrinktasis Petras Guntorius yra velionio Dr. A. J. Karaliaus švoogeris.

Ilgai sirgęs.

Ukmergės ligonių apygardos kassos direktorius p. Lapėnas mirė gegužės mėn. 7 d.

Nubaudė „Evangelikų Balso“ redaktorių.

Kauno karo komendantas „Evangelikų Balso“ atsakingąjį redaktorių ir leidėją Motiejų Brazauską už tendencingas žinias apie valstybės įstaigų veikimą, nubaudė 500 lt. arba 14 parų arešto.

Mažins valdininkų skaičių.

Ministerių kabinete esą nutarta visus tuos valstybinių įstaigų tarnautojus, kurie yra išstarnavę 25 metus, atleisti. Be to atleisti visus blogai darbą atliekančius, netikusius valdininkus, svetimšalius ir tuos laisvai samdomus tarnautojus, be kurių galima šiaip taip apsieiti.

Lietuviai Latvijoje negalės dirbti.

Latvių vidaus reikalų ministerijai išleidus įsakymą, kad iš visų latvių įstaigų svetimšaliai būtų šalinami, to įsakymo bus paliesta ir žymi lietuvių dalis. Lietuvių, daugiausia vasaros darbų darbininkų, Latvijoje bus apie 3.000. Sezoninių darbininkų nutarta visai neįsileisti, o dirbantieji bus pamažu atleisti.

Išėjo naujas dienraštis.

Gegužės 8 d. Šiauliuose pasirodė naujas p. Valentino leidžiamas dienraštis „Šiaurės Ekspresas“.

Savanoriam papigino geležinkelio bilietus.

Ministerių kabinetui sutikus, savanoriam kūrėjam leista išduoti geležinkelio bilietus už du trečdalius paprastos III klasės bilietų kainos.

Lietuvon atvyko per 200 Vokietijos emigrantų.

Del hitlerininkų persekiojimo Lietuvon atvykė ir čia apsigyvenę per 200 Vokietijos piliečių žydu. Dalis emigrantų yra specialiai tai.

Mirė Jonas Strimaitis.

Gegužės 16 dieną, Kaune savo bute mirė J. Strimaitis labai ilgos ir sunkios ligos išvargintas ir visai nusilpęs.

Mirė Dr. Julius Šalkauskas

Gegužės iš 11 į 12 naktį Šiauliuose mirė Dr. J. Šalkauskas, sulaukęs 84 metų amžiaus. Velionis paskutinius trejus metus sirgindėjo širdies liga, bet mirė nuo plaučių uždegimo.

„Mirties sprendimas“ vykdomas Utenos luosnos.

Komisijos nutarimu pradėta griauti luosnos: Jeigu visos luosnos būtų griauamos, Utenoj ne daug namų paliktų.

Iš trijų pigių laikraščių nebeliko nė vieno.

Paskutiniu laiku buvo Kaune prasidėjęs pigių laikraščių leidimo epidemija. Ėjo net trys po 10 centų laikraščiai. „Telegrama“ sustojo pirma. „Naujas Žinias“ karo komendantas 3 mėn uždarė, o redaktorių nubaudė. „10 centų“ pats pasiskelbė, kad del įvairių sunkumų toliau nebeisias.

Jau išėjo iš spaudos

Lietuviškos Enciklopedijos antro tomo pirmasis sąsiuvinis, kuris apima žodžius nuo „Atskilėlis ligi „Augustava“ imtinai.

V. Tučytei, O Petrolionytei ir P. Brazdžiui: laikraštis grįžta, prašom pranešti savo tikrą adresą.

SKURDE

visi draugai apleidžia, bet lieka vienas

VIENTELIS IŠTIKIMAS DRAUGAS

tai branginamoji, ištikimoji ir naudingoji

TAUPOMOSIOS KASOS

knygutė su 4% į metus.

kurios nuosimčiai prirašomi prie indėlių 4 kartus per metus su teise atsiimti pinigus kiekvienu laiku be ankstyvesnio pranešimo.

UŽTIKRINT SAU IŠTIKIMĄ DRAUGĄ

BANCO HOLLANDES

DE LA AMERICA DEL SUD

LIETUVIŲ SKYRIUS

Centras: Bme Mitre 234. Skyrius: Corrientes 1900

GREITAS PINIGŲ PERSIUNTIMAS.

LAIVAKORTES nuo pes. 250 --

Atidaryta nuo 8 val. 30 min. ryto iki 7 val. vakaro. Šventadieniais nuo 8 val. 30 min. iki 12 val. 30 m.

ARGENTINOS PIENO ŪKIS

(Tąsa iš 147 numerio.)

Nors Argentinoje nemažai maitinamos ožkos ir avelės ir iš jų pieno gaminamas sūris, bet komercijoje tas didelės reikšmės neturi, todėl kalbant apie pieną turėsime omeny tik karves.

Buvo minėta, kad kriozų karvės mėšai nelabai tikusios; pieno irgi duoda labai mažai iš tos priežasties nėra prasmės jas auginti ir jų skaičius kas met mažėja. Labiau paplitusi mėšinių raguocių veislė yra Shorthorn dėkaj os gerom ypatybėm. Pieno atžvilgiu jos gana aukštai stovi, ypač jau čia sukrižuotos su kitomis specialėmis veislėmis. Auginant Shorthorn veislės karves kaip tik gaunami geri rezultatai: karvės duoda daug pieno, o jaučiukai greit auga.

Kaip specialieji pieninių karvių rasei pirmenybė visgi užleidžiama olandų veislei. Aklimatizuotos ir sukrižuotos su kitomis specialėmis veislėmis duoda labai daug pieno. Mėšos atžvilgiu jokių būdų negali prilygti Shorthorn rasei. Olandų karvės dar labai mažai paplito po Argentiną — jos laikomos tik Buenos Aires ir Rosarijos arti prie miesto apylinkėse, kurių pienas tiekiamas į tuodu miestu.

Be to, yra dar atvežtų iš Prancūzijos — normandų ir flanenų veislės. Jos auginamos dėl dviejų tikslų — pienui ir mėšai; savaimė aišku, kad negali duoti geros mėšos ir kartu daug pieno. Tos dvi veislės dar mažiau išsiplatinti negu olandų.

Yra dar ir kitų veislių, bet jos pieno industrijoje nelošia jokios rolės ir su jomis kol kas daromi tik bandymai.

Vidutiniai Argentinoje karvės per metus duoda apie 1000 litrų; ne kiek daugiau duoda ir Lietuvoje. Naujoje Zelandijoje siekia iki 2000 per metus, o Danijoje net iki 3000.

Pieno ūkis negali vystytis mažai apgyventose vietose ir kur su siseikimas yra blōgas, todėl Argentinoje pienininkyste užsiima tik keturiose provincijose — Buenos Aires, Santa Fe, Entre Rios ir Kordoba. Gaunamas pienas pa siekia vartotoja arba naturaliam pavidale arba perdirbtam — sviesto, sūrio, grietinės pavidale. Esamomis vietinėmis sąlygomis, pieno pristatymas geležinkeliais į miestą dar pateisina ir padengia transporto išlaidas, jei pieno gaminimo vieta randasi ne toliau 100 kilometrų; jei atstumas yra didesnis, tai tik prie ypatingų sąlygų gali dar pateisinti. Grietinės transporto išlaidos dar pateisinašamos iki 500 kilometrų. Turint omeny, kad sviesto fabriku yra ne tik dideliuose miestuose, bet ir provincijoje, taip kad grietinės pardavimas čia nesudaro didelių kliūčių. Sūrio ir kazeino transporto išlaidas kilometrais negalima apriboti, nes tik produktai gali būti transportuojami ir maža geležinkelių greituma, kas žymiai pigiau atsieina. Pieno kainos labai nevienodos — pienas pristatomasai į miestą vartojimui natūraliame pavidale daug brangesnis, negu provincijoje, kuris eina į perdirbimą. Pirmu atžvilgiu — žemė arčiau miestų visuomet yra brangesnė ir transporto greitu-

mas svarbią rolę lošia; antru gi atžvilgiu — toliau nuo miesto žemė pigesnė ir kitos priežastys, kurios leidžia pieną parduoti daug pigesne kaina. Bet ar vienaip bus tvarkomas pieno ūkis, ar kitaip — visuomet duoda gražaus pelno.

Labai charakteringa yra, kad visose didesnėse pieno perdirbimo įmonėse yra išvystytas ir kiaulių ūkis. Perdirbant pienu gaunama likučiai, kuriuos kitokių būdų būtų gana sunku sunaudoti, labai sėkmingai šeriamos kiaulės.

Galvojant apie kolonizaciją lietuviai turi susidomėti pieno ūkiu, faktinai turi skaityti du ūkiu — pieno ir kiaulių, nes iš anksto galima pasakyti — jei kolonizuosis kada nors, tai vistiek atstume didesniame negu 100 kilometrų nuo didesnių miestų ir pienu prisieis perdirbinėti vietoje. Pieno ir kiaulių ūkiai kaip tik reikalauja daug darbo rankų ir galima išsvystyti ant mažo žemės ploto. Lietuvių norinčių kolonizuotis yra labai daug, darbo rankų būtų net perteklius, o pinigų žemės įsigyti tai kuomažiausiai, nes dauguma norinčių kolonizuotis yra bedarbiai, pinigų neturi, kitas ir be marškinių vaikšto, tai kur čia svajoti apie didelius žemės plotus.

L. Rysselis.

ATTITAIŠYMAS.

Praeitais savaitės, t. y. 147 „A. L. Balsas“ numeris, straipsnyje „Argentinos Pieno Ūkis“ įsibrovė kelios stambios klaidos, kurias čia atitaisome. Kur yra pasakyta: „Vienose, kaip Olandijoje, Danijoje, Švedijoje, turi būti: Olandijoje, Danijoje ir Šveicarijoje pieno ūkis pasiekė aukščiausio išsivystymo laipsnio.“

2-oj skilty yra: „Iki karo sviesto eksportas buvo apie 3 kilogramus per metus; 1817 metais išaugo iki 10 milijonų su puse ir pasiekė maksimumą 1923 m. Turi būti: Iki karo sviesto eksportas buvo apie 3 milijonus kilogramų per metus, 1917 metais išaugo iki 10 milijonų su puse ir pasiekė maksimumo 1923 m.“

ŽAIZDOS Į ŠIRDĮ.

Dabartinis medicinos mokslas pasiekė jau to, kad net širdies ir smegenų sužeidimas esti pagydomas. Pasitaikė, kad sužeisti šaltu ginklu ar net šūviu esti pagydomi. Šių metų vasario mėnesyje du Paryžiaus daktarai Perhola ir Reinhold išgydė du ligoniu, kurie buvo sužeisti į dešinį širdies šoną. Tiesa, kronikos žinios tvirtina, kad vienas sužeistų buvęs tvirtas kaip jautis, nes su žaizda širdyje atropojęs pats vienas iki netoli buvusios klinikos, bet antirasas buvęs atneštas vos gyvas. Abu klientai esą visai išgydyti. Padariusieji „stebūklingą“ (nes niekas iki šiol iš mediku nepajėgė davo) operaciją daktarai aprašo, kad širdies operacija yra galima, kol dar nesustojusi ji plakti. Reikalinga skubiai atidaryti krūtinę sulaukyti iš padarytos širdyje žaizdos kraujo bėgimą skubiai užsiuvant žaizdą. Taigi širdies sužeidimas jau nėra širdies smūgis ir šiandien, jeigu širdis neperskrosta per patį vidurį, išgydoma.

Lietuvos Pasiutinybės adresas

Legación de Lituania c. Rodriguez Pena 1671, Buenos Aires.

LIETUVIS ČAKROS (ŪKIO) NUOMININKAS.

Prieš porą savaitių į Rosario buvo atvažiavęs lietuvis R. Ražaitis. Jis pristatė į Saladillo mišykla 110 parduotų nupenėtų kiaulių. Šis lietuvis turi išnuomavęs Kordobos provincijoje čakrą iš 400 hektarų žemės su triobėsiais, ir padargais; laiko apie 50 arklių, apie 50 raguocių ir apie 400 kiaulių. Sėja daugiausia kukuruzus ir miežius, taip pat tame lauke gerai auga minkštieji riestaiai, bet jų auginimas sako neapsimokąs.

Jis pataria visiems norintiems įsigyti ūkius iš anksto gerai apsigalvoti, nes pradžia esanti labai sunki ir ne visur galima sulaukti teigiamų rezultatų. Savo čakrą jis nesipeikia, sako, gerais metais galima uždirbti, bet blogais sunku. Visa gautą iš tos čakros pelną jis dalinasi pusiau su savininku. Siemet jo pasėlius smarkiai apėdė skėriai, nor juos naikino su naujai išrastais aparatais, švirkščiant tam tikrus nuodus. Kartą sprognus tam aparatui jis gerokai pritraukė nuodų dėl ko teko visą mėnesį išgulėti ligoninėje. Be to praeiti metai buvo sausi ir visi pašėliai nudžiūvo, bet jis ir to neatboja, sako, nors porą metų ir jokio pelno neturėjo, bet dabar jau jo darbas apsimoka. Vasaros metu jis samdo keletą lietuvių darbininkų ir nuolatos laiko „matrimonio“ taip pat lietuvius.

Ražaitis Lietuvoje turi vieną brolių profesorių, kitas greit baigs inžinieriaus mokslą. Jį broliai kviečia grįžti į Lietuvą, bet jis pirma nori gerai išstudijuoti darbininkų gyvenimą Argentinoje. Argentinoje gyvena jau desėtkas metų ir teko dirbti visokią darbą. Nusibodus nešti kapatas užkraunamą jungą, paliko fabriku dulkes ir išėjo į gryną orą, į laukus, sava iniciatyva skintis kelią į geresnį gyvenimą. Palma.

BANGINIO PILVE.

Vienas anglų rašytojas, neseniai išėjusioje knygoje pasakoja banginių gaudomojo laivo „Rytų žvaigždės“ jūrininko Džemso Partelio istorija. Jį banginis buvo prarijęs 1891 metais kovo mėn. ir jis išgyveno jo pilve 24 valandas. Skrosdami pagautą banginį rado Džemsa. Jis buvo gyvas, bet apalęs.

Pilvo sultys jau suspėjo pakėnti jo veido, sprando ir rankų odai. Atsigavęs Džemsa paraiškė, kad banginio pilvas nėra jau toks nepatogus, bet, kad jame labai karšta. Pakliuvęs pilvan jis išsigando, nes nežinojo, kas gali su juo atsitikti šiame „bute“.

Sveikatos šaltinis geri dantys

DANTŲ KLINIKA
MODELO
Direktorius Dr. Muchnik
Santa Fe 3311 — Bs. Aires

D - ras NOVAR
Gydytojas Chirurgas
Su moteriu ir vaikų ligoms
Priima nuo 14 iki 17 valand.
Su venerinėmis, blenoragija, šlapumo, ašaros, ir skausmai
Priima nuo 18 iki 21 valand.
Sekmadieniais nuo 9 iki 12.
Kalba rusiškai ir lietuviškai.

Trinvirato 1043.
U. T. 54 Darwin 2607.

GREITU LAIKU GALĖSIME ISSAUKTI LIETŲ ARBA PADARYTI GIEDRŲ ORĄ

Jau seniai žmogus ieško būdų tapti gamtos valdovu ir trokšta valdyti meteorologiją. Prieš septyniasdešimt septynis metus tulas anglų vaistininkas Le Maount patyrė, kad varpų skambėjimai maždaug veikia į atmosferą ir kanuolių šūviai iššaukia lietu.

„Lietus, audros ir kiti gamtos apaireiškimai“ — rašė tuomet minėtas vaistininkas — „sulig mano patyrimu, visuomet su-puldavo su stipriais kanuolių šūviais, arba garsiais varpų skambėjimais.“ Tą patį žmones pastebėjo ir per didįjį karą. Kuomet už keleto simtų kilometrų griaudė kanuolės, visuomet lydavo, kartais net ištisus mėnesius. Tokiu būdu prieita išvados, kad šiaurėj, pietuose ir vakaruose pastačius galingas kanuoles, galima būtų sulig savo noro valdyti vėją, debesis ir lietu. Keletas mokslininkų, be abejo Le Maount pasekėjų, bandė iš to padaryti teorines ir net praktiškas išvadas. Aišku, jeigu hidrometras rodo sausą atmosferą, tuomet jokiais kanuolių šūviais lietaus neiššauksi. Nes lyja tik tuomet, jei oras yra perpildytas vandens garais ir jei yra spaudimas nuo vandenyno pusės. Jei gi tokio spaudimo nėra, tai žmogus jokių būdų negali jo iššaukti, o tuo labiau pagaminti.

Bet atsitinka ir taip, kad nors atmosfera turi užtektinai vandens garų, vienok lietus nelyja. Kodėl taip esti iki šiol dar neišaiškinta ir netenka abejoti, kad tame glūdi visa paslaptis.

Dar nelabai seniai fizikai manė, kad vienintėlė kondensacijos (sutirštėjimo) priežastis yra temperatūra. Bet šiandien jau patirta, kad atmosferos drėgmė priklauso nuo mikroskopinių vandens lašelių, kurie yra tiek mažučiai, kad skrajoja ore nelyginant dulkės. Tame pačiame ore randasi ir labai smulkūs smėlio krisleliai, nešiojami vėjo. Šie krisleliai sudaro svarbiausią kondensacijos branduolį. Prie kiekvieno krislelio prisijungia vandens lašeliai, virsdami į gan didelius lašus ir sulig gravitacijos įstatymų, savaimė turi kristi žemyn. Kiekvienas lašas krisdamas susijungia dar su kitais lašais, kol galų galia pasiekia žemę.

Smėlio krisleliai sujungia vandens lašelius dėka elektros traukimui, todėl, kad debesis virstų lietuimi būtina reikalingas vėjas, kuris atneštų įelektrizuotų smėlio krislelių, o tie krisleliai aukštumoje įsielektrizuoja nuo karštų saulės spindulių.

Remdamiesi šia teorija, nort Amerikos mokslininkai prof. Warren ir Bancroft, padarė bandymą išskildami su balonu ir paimdami su savim elektrizuoto smėlio proviziją. Kuomet minėti mokslininkai pakilo virš debesų ir pabėrė tą smėlį, tuojaus pradėjo lyti smarkus lietus. Šio eksperimento operatoriai apskaičiavo, kad su 7 kilogramais smėlio galima paversti lietuimi visą kvadratinį kilometrą debesų. Vėliau šis bandymas buvo pakartotas su vienu orlaiviu, kuris pabėrė virš debesų 12.000 voltų elektrizuoto smėlio, kas taip pat iššaukė smarkų lietu.

Dar vėliau olandų prof. Veraat padarė kitą panašų bandymą paberdamas iš orlaivio virš debesų smulkiai sumalto ledo miltelius, šis bandymas davė dar geresnius rezultatus. Buvo mėginta berti ir kreolino milteliai, bet šie teigiamų rezultatų nedavė. Vėliau prof. Veraat metodas buvo pasekmingai pakartotas keturių karo orlaivių. To paties profesoriaus yra patirta, kad nepageidaujant lietaus, galima prašalinti debesis beriant ant jų anglies miltelius. Minėtas mokslininkas tvirtina, kad atlikus tokią operaciją anksti ryta, debesis prašalinami visai dienai.

Šis procesas tikrai yra praktiškas ir be abejo daug pigiau kainuoja negu šaudymas iš kanuolių ar panašiai; tačiau ir čia dar bus nemaža kliūčių. Jei žmogus, sulig savo noro gali iššaukti lietu ar pagiedrinti dangų, kaip tuomet sureguliuoti šį veiksnį? Nes jei vieni norės lietaus, kad augtų jų daržovės, o kiti reikalaus savo javams gražaus oro; ar kiekvieną kartą reiks statyti balsavimui koki orą padaryti? Dar sunkiau būtų pasieniuose. Pavyzdžiui: Prancūzijos pasienio gyventojai norės lietaus, o vokiečiams jis bus visai nepageidaujamas. Kils įvairūs nesusipratimai, o gal net ir ginkluoti konfliktai. O jei dar įsimašys politika, tai prie ko prieisime ir kokių pasekmių sulauksimė? Bet dėl to nėra ką perdaug nusiminti, nes dar tik bandymai yra daromi kurie iki šiol niekur praktikoje nevertojami; o kada bus pradėta orą reguliuoti praktikoje, gal būt žmonės suras būdą ir bendram susitarimui, kad šis brangus išradimas atneštų kuo daugiau naudos ir kuo didesnia mgyventojų skaičiui. Nors dėl tokio susitarimo tenka labai paabėjoti.

Dantų Klinika

“PATRICIOS”

CASEROS 2739 Telef. 61 — 2935

Taisomi dantys pirmos rūšies medžiaga, darbas garantuotas.

Priima pats klinikos savininkas

Dr. W. NIJENSOHN

Kalba rusiškai ir vokiškai.

Priėmimo valandos nuo 10 iki 12 ir nuo 14 iki 20

MANO PAGEIDAVIMAS

Nuo to laiko, kaip „A. L. Balsas“ paskyrė vieną puslapį moterų reikalams gvildinti, aš seku tą puslapį ir juo labai įdomaujuos. Per neilgą laiką tame puslapyje tilpo įvairių naudingų ir svarbių patarimų, įvairių nagrinėjimų opijų klausimų kaip antai: vedybų klausimas, meilės reikšmė darbininkų gyvenime, šeimos santykiai. Tas viskas didelę naudą duoda ne tik atskirai moterims, bet ir vyrams kuriems rūpi pagerinimas ir sutvarkymas asmeniško žmogaus gyvenimo, kuris paskutiniu laiku yra gana pakrikęs.

Daugumas darbininkų laikraščių daug rašo apie viešus darbininkų reikalus, apie politiką, apie kovą su netikusia kapitalistine santvarka, bet ne tik viešas darbininkų gyvenimas turi būti pagerintas. Šalia klasinio susipratimo, didesnio susiorganizavimo, vienybės ir kultūrėjimo reikia atkreipti dėmesį ir kelti į viešumą ir kitus darbininkų gyvenimo klausimus, kurie turi nemažą reikšmę ir tai yra klausimai kurie liečia asmenišką darbininkų gyvenimą kaip antai: jo šeimyninį sutvarkymą, santykių su žmona, vaikais, sveikatos saugojimą kūno, drabužio ir buto tvarką. Ir paskutiniu laiku „A. L. Balsas“ moterų puslapyje lyg, ir pro šalį prašinant, paliestas žmonių lytinių santykių klausimas. Tas klausimas yra labai svarbus ir žmonės gal visų mažiausiai tinkamą žinių turi apie šį klausimą, o ir knygų pasiskaityti tuo klausimu yra labai sunku gauti ir dar sunkiau atskirti kokia knyga gera ir moksliskai nagrinėja šį klausimą ir kokia nerimta ir aprašinėja dalykus tik paleistuvin-gam smalsumui patenkinti.

Aš pageidaučiau ir norėčiau, kad ir daugiau skaitytojų, kuriems šis klausimas rūpi išreikštų savo pageidavimą į moterų puslapį parinkti daugiau straipsnių, kurie nušviestų žmogaus lytinio gyvenimo klausimą iš rimtų šaltinių. Mano išmanymu tas būtų labai reikalinga mums čia Argentinoje ypač. Mes gyvename tokiame krašte, kuris baltųjų vergių skaičiumi prašoka visus kitus pasaulio kraštus. Nemaža jų skaičiuje yra ir Lietuvaičių. O ar daug vyrų lietuvių yra kurie nesinaudojo tų vergių parduodamais lytiniais smagumais? Ar maža iš jų visam gyvenimui liko neišgydomi paliegieliai užsikrėtę venerinėmis ligomis. Jog mūsų lietuvių laikraščiai pilni skelbimų apie puikius gydymo metodus tų venerinių ligų, tai reiškia jog ir klijentų lietuvių nemažas skaičius lankosi į tas įstaigas.

Mūsų visų iš namų gautos žinios apie lytinį žmogaus gyvenimą labai menkos, dažnai jos iškraipo mūsų pačių gyvenimą. O apie tai tylima, apie tai gėda ko paklausti kad žmonės neišjuoktų, nepaskaitytų paleistuve. Kiti sako, kad lytiniam gyvenime viskas savaime aišku ir čia aiškinti nėra kas. Bet aš manau, kad tai netiesa. Jei viskas būtų aišku ir tvarkoje, tai tiek nekentėtų dėl šio dalyko kiek kenčiama dabar. Aš manau, kad prostitutiją ir nepaprastą venerinių ligų platinimą niekas nelaikys geru ir tvarkingu dalyku. O jog tai yra pesekmė žmogaus lytinio gyvenimo. O kiek dar visokių skaudulių surišta su žmogaus lytinio gyvenimu! Aš manau, kad ir dabartinis šeimoms pakrikimas ir vis didėjantieji išsiskyrimai yra ne tiek materialinio nesutvarkymo pasekmė, kiek nesupratimas, nepažinėjimas tos reikšmės kurią turi lytinis gyvenimas žmogaus gyvenime.

Pareikšdama „A. L. Balsas“ mano pageidavimą manau rasiu pritarimą iš pusės skaitytojų ir redakcijos ir lauksiu, kada „A. L. Balsas“ pasirodys daugiau tokių pageidavimų ir straipsnių, kurie nušviestų mano iškeltą klausimą. **DARBININKĖ**

Jeigu Tamsta nori būti apžiūrėtas gero gydytojo, kreipkis į

CLINICA MEDICA CANGALLO
D. A. GODEL

KUR BUSI ASMENIAI PRIIMTAS JOS DIREKTORIAUS

Dr. A. GODEL

Tikro ir greito gydymo specialistas

BLENNORAGIJA TRIPERIS

Gydomas naujausiais francūzų ir vokiečių metodais

SIFILIS 606 - 914

Odos ir kraujo ligos

MOTERŲ LIGOS. Gimda ir nereguliarės menstruacijos.

SPECIALISTAI šių ligų: ŠIRDIES, INKSTŲ KEPENŲ

SKRANDIUS, NERVŲ, REUMATIZMO.

„X“ Špinduliai. — Diatermija. — Analizis.

Lietuviams pirmas patarimas veltui

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 15 iki 20.

Sekmadieniais ir šventomis dienoms nuo 9 iki 12.

Calle Cangallo 1542

BUENOS AIRES

SEIMYNIŲ GYVENIMŲ PAIRIMAI

Paskutiniu laiku Rosario lietuvių tarpe vis dažniau pasikartoja šeimyninių gyvenimų pairimai. Pastebėtina, kad tai atsitinka dažniausiai per moterų kalbę. Nere tas vyras, ypač kriziui siaučiant, būna priverstas palikti savo žmoną ir vykti į laukus sezoniniams darbams. Moteris, vyrui nesant, netrunka susirasti sau kitą meilų žį ir kuomet vyras grįžta jau jo nenori priimti. Žinoma, tuojaus kyla vaidai, muštynės ir užsibai-gia persiskyrimu.

Buvo keletas ir tokių atsitiki-mų: nepaisant kad vedusioji po- ra jau ir taip gyvena mažam kam bary, dėl didesnės ekonomijos pri- siima dar kokį nors vaikina - nuo mininką. Begyvenant vienam kambary, ankštumoje pasidaro kaip viena šeimyna. Nuominin- kas suvilioja žmoną ir galų gale ne nuomininkui, bet vyrui prisi- eina kraustyti iš savo kambario ir su žmona atsiveikinti.

Bet turbūt ir čia svarbiausią ro- lę vaidina materialinis skurdas. Jei tik lengvabūdė žmona susiran- da sau simpatiją turintį geriau apmokamą darbą negu jos vyras, tuojaus pameta vyrą ir eina gy- venti su anuo. Kaip lengvabū- džių moterų taip ir vyrų ardan- čių svetimą laimę — pagirti nega- lima. **Palma**

IESKINYS SUZADĖTINĖS UŽ ŽODŽIO NEISTESĖJIMĄ

Neseniai vienam Paryžiaus teis- me buvo sprendžiama gana origi- nališka mūsų laikams teismo by- la. Tulas jaunas vyrukas iškėlė teisme buvusią savo sužadėtinei ieškinį 5.000 pesų sumoje už tai, kad ji afsisakė tekėti už jo.

Iki šio laiko, kaip žinoma, tik- tai sužadėtinė gindavo savo teis- tes teisme, tuo atveju, kai vyras nenorėdavo jauniosios vesti. Da- bar, kaip matome, sužadėtinis šaukiasi teismo pagalbos.

Savo skunde jaunasis nurodo, kad sužadėtinė tikrai todėl atsisa- kė tekėti už jo, kad jis sveria 90 kilogram...

J U O K A I

— Vaikeli, ko gi verki — kla- sia moteris susitikus vaiką.

— Kad tėvas pavadino motiną kalakute.

— Na tai kas?

— O motina pavadino tėva asi- lu.

— Tai kas čia blogo?

— Taip, tai kas gi pagaliau aš esu?

KAI KURIŲ LIGŲ PRIEŽASTIS.

Šiais moderniais laikais, kuomet darbas atsilieka skubiai, kad paspėjus kartu su mašinomis, žmogaus kūnas niekuomet neturi atitinkamo poilsio ir reikalingo hi- gijeniško aprūpinimo, kurie yra svarbiausias sveikatos pamatas. Del to, kadangi moteris yra silp- nesnė, tai tuo labiau ji turi saugo- ti savo sveikatą, nesisaugojant dažnai susergama labai sunkio- mis ligomis.

Maži negalavimai, o vėliau sun- kios ligos, privalo būti gydomos rimtais ir sąžiningais gydytojais specialistais. Kad daugelis ligo- nių raštiškai mums dėkoja už ger- rą ir greitą gydymą, Dr. Godel klinikoje, e. Cangallo 1542. Verta reikalui esant ten kreiptis.

KOKIE TURI BŪTI DRABUŽIAI IR BUTAS

Senovės viduramžių laikais bu- vo maži kreipiama dėmesio į žmogaus kūną. Žmogus buvo baž- nyčioje mokinamas savo kūną lai- kyti nešvari nuodėmingu daik- tu ir rūpinimasis kūnu jau buvo nuodėmė. Tas nesirūpinimas mok- slui ir kultūrai didėjant nyksta ir kaip tik priešingai dabar ypač imama rūpintis žmogaus kūno sveikata. Nes sakoma — sveikam kūne, sveika ir dvasia.

Vienas iš svarbiausių rūpesnių apie kūno sveikatą sudaro pasi- rūpinimas tinkamu ir sveiku dra- bužiu. Kadangi visa žmogaus o- da kvėpuoja tai svarbu, kad apie visą žmogaus kūną būtų sluoksniu- gryno oro ir tas oras būtų nuo- lat pasikeitęs. Todėl reikia reng- tis taip, kad per drabužius leng- vai pereitų oras. Medžiagos iš ku- rių siuvami drabužiai neturi būti tankios, nors gali būti storos. To- kias medžiagas fabrikantai kaip tik vis labiau ir labiau ima gami- ti po įtaka įvairių kūno sveika- tos sąjungų. Baltiniai taip pat ge- resni iš trikotų vilnonių, bovelni- nių, lininių ir kitų. Tokios medžia- gos gerai praleidžia gryną orą prie kūno ir išleidžia žmogaus iškvėpuotą nuodingą anglirūkštį.

Bet šalia drabužių nemaža turi reikšmės ir gyvenamas butas, kur gyvenama ir miegama ir dirb- tuvės, kur dirbama. Žinoma, pa- keisti sąlygas dirbtuvėse vienam žmogui sunku, bet gyvenamą bu- tą tai jau kiekvienas sutvarkyti gali taip kaip tinkamas.

Oras, reikalingas žmogaus gy- vybei palaikyti susideda iš de- guonies azoto ir kitų dujų prie- maišų. Reikalingiausioji dalis yra deguonis. Jei mes atimtume iš o- ro deguonį arba jo liktų visai ma- žai, tai žmogus tokiam ore už- trokštų, jo gyvybei būtų pavojus. Tai išbandyti galime paimti pau- kštuką ir pavožti jį po stikliniu indu. Po kiek laiko paukštukas ims svyruoti, leipti ir vėliau kris negyvas. Tai reiškia, kad jis iš-

kvėpavo iš to oro, kuris buvo po stikline visą deguonį ir jo gyvy- bei atsirado pavojus nuo stokos deguonio. Jei tokį nulepusį pauk- tūk neilgai palaikę po stikline vėl išimsim ir leisim jam atsikvėp- ti, jis vėl pamažu atsigauna. Taip atsitinka ir žmonėms. Indijoje lai- ke maisto indusai uždarę 146 an- gulus į nedidelį butą ir po 6 valan- dų beveik visi užtroško. Žemose bažnyčiose, teatruose ir kitose, kur sueina daug žmonių dažnai kam nors pasidaro bloga ir alps- ta nuo stokos deguonio ore.

Nedidelėse dirbtuvėse, blogai vėdinamuose ir nešvariuose fabri- kuose, kambariuose, kur daug ži- mos ir mažai vietos, įvyksta slap- tas ir nepastebimas iš karto žmo- gaus užtroškimas, diena iš dienos žmonės ima vos pastebimai vis la- biau blykšti, vysti, silpnėti ir pasi- sukusi liga tuojaus pakerta toki- nusilpusį žmogų. Džiovai, nervų li- gos, mažakraujistė, tai ligos ku- rios gaunamos nuo stokos gryno oro turinčio pakankamai žmo- gaus gyvybei palaikyti deguonio. Išskaičiuota, kad žmogus kas va- landa iškvėpuoja maždaug apie 16 litrų anglirūkšties. Kas va- landa žmogus pagadina apie ketu- ris kubinius metrus oro. Jei pe- imsime kitas aplinkybes, kurios taip pat žmogui padeda gadinti orą, tai išėina, kad žmogus tam kad būtų sveikas ir turėtų užten- kamai deguonio kvėpavimui turi turėti aplinkui save 10 kubinių metrų gryno oro, nes jei mažiau, tai jau jo sveikata statoma pavo- jun. Naktį miegant 8 valandas reikia turėti 80 kubinių metrų gryno oro. Žinoma, ne visi turi to- kius kambarius kur tiek oro tel- pa, tai reikia laikyti atdarą lan- gą arba turėti kur ventiletorius. Vėdinant kambarius pakeičiamas oras, bet visų geriausia tai turėti kambariuose skylę žemai ir aukš- tai, per kurias oras mainosi. Čia Argentinoje beveik visuomet, net žiemą vidudienį galima kelias va- landas laikyti atdaras kambario duris ir taip išvėdinti kambarius.

Rašo ŠEIVA.

Argentinos Vandenyuose.

Yra salų Argentinos vanden- ynuose, kurias valdo anglai, o jų industrija eksploatuoja norvegai. Pav. South Georgia, Malvinas. Kai kurias atrado anglų mokslin- inkai ir po 100 metų jos turėjo pereiti Argentinos valdžion. Lai- kas praėjo. Spauda tai primena, bet anglai, matomai, rezervuoda- mi koro bazės tikslams jas vis ne gražina. Skaitytojai pamena kaip žiomet net Tautų Sąjungą pasie- kė dėl grąžinimo iš Argentinos anglų laišku su jų pašto žen- klais vaizduojančiais pingvinus ir kitą Argentinos salų charakteris- tiką, ką anglai parodo kaip savo „kolonijų“ ypatybę.

Šio šimtmečio pradžioje bang- žuvių medžioklė Malvinas, Orea- das, Sud Georgia ir Shetlands sa- lose gavo universalės reikšmės po- budį. Anglų kapitonas Cowley, kuris lydėjo avantūristą John Co- ok —nieko bendro neturinti su mokslininku tyrinėtoju James Co- ok, atradusiu Sud Georgia salą, kur jam ir paminklas pastatytas — tolimos Patagonijos pakraš- čiais, nuo Magallanes, Hornos, į salas Juan Fernandez ir Galapa- gos dar 1683 metuose savo užra- šuose sako, kad tuose Argentinos

BANGŽUVES

Tąsa iš 147 numerio.

vandenyse žuvų ir bangžuvių y- ra nesulyginamai daugiau kaip kurioje nors kitoje vietoje pasa- lyje. Tatai patvirtino ir kiti mok- slininkai tyrinėtojai. Bet prasliu- ko virš 200 metų kol pradėta eks- plotuoti tie begaliniai biologiniai turtais. Tik po 189 metų, kada su- grįžo mokslinė ekspedicija laivu „St. Elba“ iš Antartiko ekskursi- jos, pradėta kaupti industrialistų rimtas dėmesis į šias žemes.

Iki 1903 metų nė norvegų jūria- inkai nepradėjo medžioklės Shet- lands ir Hebridas salose. Už pe- ros metų darbo akciją jie smar- kiai kreipė salosna Sud Georgia, o iš ten į Magallanes, Oreadas ir Sandwich Ciles pakraščiuosna ir kaimynystėn kolonijos Cabo.

Sir Sidney Harmer savo moksl- niame darbe 1928 metuose sako, kad tolimą Pietų ledynų rajoną yra nesulyginamai turtingesni jūrų fauna, negu šiauriniai. O Ro- land Darnley, viršininkas anglų mokslinės ekspedicijos laive „Dis- covery II“ 1912 metuose rašo, kad tame laike Sud Georgia sal- se jau 21 laivas, o Shetland sala- se 32 laivai medžiojo bangžuves ir ši industrija ten pasicike visu- me pasaulyje aukščiausio laips-

(Pabaiga 6 puslapy).

ŽIAI IR

ARGENTINOJE

Sio mėn. 11 dieną į Buenos Aires atskrido lenkų lakūnas kapitonas Skarzynskis, atlikdamas ilgą ir pavojingą kelionę nuo Varšuvos iki Buenos Aires. Palomar aerodrome buvo sutiktas lenkų ministerio W. Mazurkevičiaus ir skaitlingos lenkų minios. Ja pagerbimui, kaip lenkų kolonija, taip ir Argentinos autoritetai su rengė įvairias iškilmes ir bankietus.

Sio mėn. 12 dieną Bs. Aires Lu na Parke įvyko milžiniškas mitlingas suorganizuotas „Union Industrial Argentina“, prie kurio prisidėjo kaip Bs. Aires miesto taip ir apylinkių įvairios pramonės šakos. Mitingo tikslas buvo reikalauti vyriausybės, kad nebūtų su mažinami muitai toms prekėms, kurias gali pasigaminti pati Argentina, kad tuo būdu geriau būtų galima išvystyti Argentinos pramonę ir suteikti darbą didesniai darbininkų skaičiui, o ypač šiais nedarbo laikais.

Birželio 12 dieną, speciali komisija kovai su skėriais, kurie tiek daug pridaro ūkininkams nuostolių, ypač Santiago del Estero ir Santa Fe provincijose, nutarė tam tikslui vartoti karo orlaivius.

Birželio 7 d. Comodoro Rivada via bedarbių grupė, vyrų ir moterų, šaukdami „Lai gyvuoja komunistų partija ir kitais priešingais dabartiniai valdžiai šūkiams, mėgė no jėga užimti miesto valdybos rūmus. Nuginklavę prie durų stovinčius du policininkus įsiveržė

vidų ir jei ne karininko Pedro Pastor įsimašymas, kuris nuginklavo šios manifestacijos vadą ir prikaltėjo sukilusius bedarbius išsiskirstyti, tai kažin kuo tas viskas būtų užsibaigę.

Sąryš su duonkepyklų savininkų grieštu protestu prieš įgyvendinimą įstatymo, kuriuo draudžiamas naktinis darbas, ministrų kabinetas išdavė naują dekretą, kuriuo šio įstatymo vykdymas atidedamas 15 dienų. Per tą laiką bus sudaryta speciali komisija iš duonkepyklų savininkų, darbininkų ir Darbo Departamento atstovų, kurie turės išstudijuoti šį klausimą galutinam įstatymo įvedimui ar reformavimui.

Birželio mėn. 11 d. įvyko 353 metų Buenos Aires miesto įkūrimo sukaktuvių paminėjimas. Šia proga buvo iliuminuotos kai kurių gatvės ir aikštės ir pasakyta keletas prakalbų.

Del „Union Industrial Argentina“ varomos propagandos ir ruošiamų mitingų palaikymui nacionalinės industrijos, valstybės prezidentas A. P. Justo išleido manifestą pažymint, kad palaikymas krašto industrijos yra geras ir būtinas daiktas, vienok protekcionizmas atnešų daugiau žalos negu naudos, nes kitos valstybės taip pat užsidarytų duris Argentinos produktams. „Jei norime parduoti — baigia manifestas — tai privalome ir iš kitų pirkti“.

VIESŠAS PADEKOS ŽODIS GERB. „A. L. BALSŲ“ REDAKCIJAI.

Nuolankiai prašau patalpinti „A. L. Balse“ mano padėkos žodį draugams bei pažįstamiems, kurie mane lanko ir broliškai rūpinasi. Ypatingai draugams B. Dambrauskui ir Dauzgirdui, kurie paaukavo 9 pesus del padarymo Radio fotografijos (gulintiem kad ir miesto ligoninėse už nuotraukas reikia mokėti, kitaip nedaroma).

Taip pat tariau širdingą dėkų ir „A. L. Balse“ redakcijai už siuntinėjimą laikraščio, kuris yra didžiausia paguoda man ir kitam lietuviui, kuris čia kartu randasi šioje ligoninėje.

J. Žemeckas Hospital Muniz PAIEŠKAU.

Paieškau Monikos Sabutaitės kilusios iš Pirėnų kaimo, Mažeikių apskrities. Argentinon atvažiuo 1930 metais.

Zinančių apie ją, arba jos pačios prašau atsiliepti šiuo adresu: 1477 Buenos Aires.

Adomas Jurgilas calle Doblas JAU LAIKAS PASIRŪPINTI.

Jau baigiasi pirmas pusmetis šių metų. Laikas pasirūpinti su prenumerata. Visi kas yra užsi-prenumeravę pirmam pusmečiui šių metų, prašom iki liepos mėn. 1 dienos pratęsti savo prenumerata, kad nesutrukdytų laikraščio siuntinėjimas.

KOSTUI VALADKEVIČIUI F. Misslerio įstaigon yra pri-siūsta telegrafu laivakortė ir pra-nešimas iš Banco Trasatlantico, prašom užėti atsiimti.

REIKALINGAS DARBININKAS. Reikalingas darbininkas - siuvėjas, kreiptis A. Smulkevičiaus siuvyklon. Patricios 910, Baracas.

LAIKRODININKAS. Pigiai ir sąžiningai taiso gramafonus, laikrodžius ir visokius auksinius daiktus.

C. Rivera 218, Pineyro. Taip pat galima gauti pirkti „Argentinos Lietuvių Balsą“.

ADMINISTR. PRANEŠIMAI. P. Gudui, F. Linolai, A. Tomui, J. Beinaravičiui, F. Paulikui ir J. Atkočiūnui: prenumeratas gavome, dėkui.

MARIA H. de ZINNA Žinoma akušerė.

Ptarnauja sąžiningai, greitai ir be skausmo, po priežiūra gydytojų specialistų. Naujas metodas. Nuosavas namas del ligonių, su visais patogumais.

Priima kiekvienu laiku. Pirmas vizitas dykai. 838 BOLIVAR 838 U. T. 33 Avenida 6764

Restoranas viešbutis — LIETUVA — ŠOKIAI SEKMADENI 18 d.

Cordoba 3 2 5 U. T. 31 Retiro 2621.

S I U V Ė J A S LEONAS MALINAUSKAS

Turiu didelį pasirinkimą angliškų medžiagų įvairiomis kainomis.

Už darbą garantuoju. Prašau persitikrinti.

L. N. Alem 1689, Dock Sud

VIETOS LIET. GYVENIMAS

ĮSITĖMYKIT.

Draugijos „Lietuva“ salone šį šeštadienį, birželio 17 d. rengiamas šokių - vaidinimų vakaras.

Bus suvaidinta vieno veiksmo labai įdomi komedija „Meška“ ir kiti pajavairinimai scenoje. Šokiams grieš orkestras „Lyra“. Kas nėra matęs veikalo „Meška“ būtinai turi jį pamatyti, nes veikalas yra labai įdomus.

CHORAS UŽSIREKOMENDA - VO KAIP REIKIANT.

Sio mėnesio 11 dieną draugijos „Lietuva“ choras surengė koncertėlį. Girdėjome, kad buvo daug abejojama del pasisekimo, bet šiandiena galima drąsiai sakyti, kad triūsas nenuėjo niekais, ir suruoštas koncertas visais atžvilgiais pasisekė.

Paprastai Argentinos lietuviai į vaidinimus nesilanko punktualiai, bet dainomis matomai labiau domisi ir skelbtą valandą jau buvo pilna salė svečių, taip kad programa prasidėjo beveik punktualiai. Pirmiausiai choras padaina vo keletą gražių dainų, kurios su sirinkusiems labai patiko. Sprendžiu iš gausių aplodismentų. Vėliau po mažytės pertraukos, St. Krašauskui akompaniuojant dainavo solo V. Spirgevičius. Kadangi solistas jau ne kartą yra dainavęs ir mūsų publikai gerai žinomas, tai netenka stebėtis, kad jam vos pasirodžius scenoje, svečiai sukėlė dideles ovacijas. Taipgi pabaigus dainuoti, nenorėjo nuleisti nuo scenos ir triukšmingais aplodismentais privertė dar padainuoti ant bis.

Po sekmingai dainavusio solisto pasirodė kvartetas, kuris kaip ir pirmieji padarė gerą įspūdį su sirinkusiems pasiklausyti. Negalima nepažymėti kvartete dalyvavusių panelių: Andrejauskaitės ir Martinėnaitės, kurios matomai yra atsidadavusios dainai, ir iš jų galima laukti rimtų dainininkių. Taip pat ir vyrai: Spirgevičius, Sutkus ir Orlovas, matomai ne mažiau yra pasišventę menui. Užtikrai gražų padainavimą svečiai apipylė gausiais aplodismentais. Programai įpusėjus salėje vietų jau nebuvo ir svečiai vis dar rinkosi, pažymėtina, kad daugumas su šeimynomis.

Po programos buvo šokiai ir tuo pasibaigė gražus parengimas. Tokių parengimų pageidaujama daugiau. Rep. D—JOS „LIETUVA“ NARIŲ ŽINIAI.

Prašome atsilikusius narius su nario mokesniu pasiskubinti apsimokėti už paskutinius mėnesius, kad galima būtų greičiau suvesti metinę apyskaitą. — D. Valdyba.

DEL NETEISINGŲ ŽINIŲ SKLEIDIMO.

„Argentinos Žinių“ Nr. 23 tilpo žinutė pasirašyta neva „Aušros Žvaigždės“ nario. Ten nusiskundžiama būk „Aušros Žvaigždės“ draugijoje nėra gerų knygų, bei laikraščių tik yra maksimalistų arba Lenino raugo. Tai tikras melas. Knygų yra visokių ir laikraščių taip pat ne tik „Vilnis“ ir „Laisvė“ bet ir įvairių kitokių. Visuotiname narių susirinkime sausio 13 d. 1933 m. nutarta išrašyti „Lietuvos ūkininką“, „Mūsų Momentą“, iš Vokietijos „Kovą“ ir „Balsą“ iš N. Amerikos „Keleivį“. Posėdyje birželio 6 dieną yra nutarta išrašyti „A. L. Balsą“. Tat pasirodo yra įvairiausių laikraščių. Tur būt galima tam „A. Ž.“ nariui, kad jis nepasidūlėtų koks jam patinka, būtent „Argentinos Žinias“.

„Argentinos Žinių“ Nr. 24, tur būt tas pats aušražvaigždietis nusiskundžia, kad „A. Ž.“ salone truksta Vyties ir tautiškos vėliavos. Tai tiesa, bet sako kad greit galima bus pamatyti raudoną skarmalą — tai melas.

„Aušros Žvaigždė“ yra nepartinė, savišalpinė draugija ir jai nerūpi nei vytis, nei vėliava, nei politika. Taip pat melas būk salonas veltui duodamas bolševikams arba moterims. Salonas yra išuomojamas už tam tikrą mokesnį, o ne veltui duodamas naudotis. „Aušros Žvaigždės“ valdyba turi imtis priemonių tokiems melams atremti. Teisybę Mylintis.

SENIEJI AMERIKONAI

„Susivienijimas Lietuvių Argentinijoje“ ruošdamasis minėti šiemet 19 metų savo veikimo paminėjimą ir ta proga leisdamas almanachą, maloniai prašo visus tuos lietuvius, kurie yra buvę „Susivienijimo“ nariai pradžioje jo susikūrimo, parašyti savo atsiminimus. Sykiu prašoma prisųsti fotografijas tokių asmenų, o ypač kas atsimena apie „Susivienijime“ veikusį aušrininką Juozą Pauką. Kas jį pažino ir kas turėtų jo paveikslą, prašom prisųsti. Senieji amerikoniai! Užrašykim mūsų istorijai savo nuveiktus darbus. Visi parašykite savo atsiminimus ir siųskite fotografijas.

Viską siųsti šiuo adresu: Sr. J. Dailydė Av. Montes de Oca 1776, Buenos Aires.

Visos moterys skaito „Argentinos Lietuvių Balsą“, nes jame yra daug naudingų pasiskaitymų ir įdomių žinių.

GERIAUSIA RŪBŲ SIUVYKLA

A. S M U L K E V I Č I A U S

C. Patricios 910, Boca.

Didelis pasirinkimas angliškų medžiagų kostiumams, paltams ir kelnėms.

Norėdami išigyti rūbus, būtinai užeiokit pas mane persitikrinti.

Gerai įsitėmykit antrašą: PATRICIOS 910, KAMPAS SUAREZ.

KIEKVIENAS SERGANTIS

GONOREJA

IR KITOMIS VENERINĖMIS LIGOMIS

PRIVALO ATMINTI KAS SEKA:

- 1) NEGALIMA GYDYTIS PIGIAIS MENESINIAIS ABONENTAIMS, NES TAI YRA APGAULE IR ILGINA LIGĄ.
- 2) NEPRIIMTI NEAPMOKAMU PATARIMŲ IR TYRIMŲ, NES TUO BUDU GAUDOMI LENGVATIKIAI.
- 3) NEDARYTI JOKIU PLOVIMU, NES TATAI DAŽNAI IŠSAUKIA LIGOS APSUNKINIMĄ.
- 4) NEVARTOTI JOKIŲ VAISTŲ BE GYDYTOJO PATARIMO, NES TAI GALI IŠSAUKTI BLOGAS PASEKMES PILVUI IR INKSTAMS.

Prima nuo 9—12 ir nuo 15—21 val. Sekmad. nuo 9—12.

INSTITUTO MEDICO INTERNACIONAL

BRASIL 923

(Viena kvadra nuo Plaza Konstitucion)

“PERDIDELI REIKALAVIMAI”

Del tilpusio „Argentinios Lietuvių Balse“ mano straipsnio „Kokis turi būti mūsų kolonijos švietimas“, atsirado tokių, kurie sakos: „Perdaug reklaujate“ Kam tas reikalinga ir iš kur tiek lėšų paimti. Bet prisiziūrėję, kad vien toks „Urugvajaus Lietuvių (gėda jis vadinti lietuvių) klubo“ išlaikymas, kuris mūsų kolonijai jokios pozityvės naudos nedavė ir nežada duoti, per metus mūsų kraštui kainuoja 8012 dolerių (paimta iš pereitų metų to „klubo“ metinės apyskaitos). Kitose lietuvių kolonijose panašiu „klubų“ su kunigais išlaikymas, be a bejo, kainuoja dar daugiau. Kunigų alinamai, taip jodomai visokių tautiškių „patriotų“ mūsų išeivijai, nebesimato iš vargo išeitęs, nėra nė sulūžusio cento kultūrinėms tikslams, — kunigai prisunčiamas iš Lietuvos lėšas su-naudoja savajai „pažangai“ vieni. Daugelis mano, kad jei būtų galima nors vienai valandėliai kunigus nuo Lietuvos ūkininko centų „atpratinti“, tai taip ir mokėtume geriau ir teisingiau tvarkytis. Aišku, pirmiausias uždavinys ir yra iškovoti teisėtumą, atsikratyti parazitų. Bet iškovotą teisėtumą išlaikyti ir savo gyvenimą kultūrinti galima tikrai per gilesnį susipratimą, per pažangiosios darbininkijos spaudos skaitymą. Reikia jėgti į kulturingą pasaulį. Ir kai laisvą mūsų išeiviją tuos tūkstančius dolerių, kurie dabar yra išleidžiami kunigų ir jų tarnų išlaikymui, lietuvių namams, klubams ir klerikalinei akcijai ir pa našiams tikslams eikvojami, išleis apšvietai, tai visai nesunku bus įvykdyti čia užsibrėžtas švietimo si planas. Tik pagalvokim, kiek dabar visokių dykaduonių iš Lietuvos liaudies prakaito, mintų, kiek čia jie savo tikslams visokių laikraščių leidžia. Mūsų šeiija dabar pilna visokių „tautiškų“ išnaudotojų, kurie ją plėšia ir jos centais tunka. Juk šimtai tūkstančių išleina ant visokių ponų ir kunigų. Turime kartą pasakyti: — Gana. Būkime visi aktyvūs visuo meniskam darbe ir parodykime, kad mylime teisėtumą ir mokame

ji ginti. Turime surasti savyje pajėgų, kad apginti išeiviją nuo tų kurie ją plėšia ir mums trukdo kultūriniai progresuoti. Tik su-burtomis, sujungtomis jėgomis ir nepalaužiamu pasiryžimu, turime laisvą kelią į kulturingą gyvenimą, į šviesą ir tikrą pažangą. Tai gi, del teisėtumo, del lietuvių išeivių savarankiškumo, del mūsų jaunosios kartos ateities, vienin-gai į didįjį darbą. Per kovą ir pažangiąją darbininkiską spaudą į šviesą ir tiesą! **Trakinietis.**

URUGVAJUS

Kokių esama gydytojų.

Lietuvė darbininkė J. nuėjo pas dantų gydytoją ištraukti dantį. Gydytojas paklausė pas pacien-tę kurį dantį norinti ištraukti, ji parodė skaudamąjį dantį ir pa-reiškė, kad trauktų, be skausmo“. Gydytojas atlikęs reikalin-gas ceremonijas dantį ištraukė taip kaip jo pacientė norėjo, — „be skausmo“. Po visos operaci-jos, pacientė besirengdama išeiti iš gydytojo kabineto pastebėjo, kad ištrauktasis dantys buvo ne tas, kurį skaudėjo ir buvo gerokai sudegęs, bet sveikų sveikian-sias. Tada pacientė pasakė gy-dytojui. Jis, be abejo, labai nustębo — „išsigando“, ir pradėjo ją atsiprašinėti, nes apsirikęs. Lietu-vė minkšto būdo. Ji mandagiai „apsirikusiam“ gydytojui dova-nojo, bet paklausė, kas jai dabar reikia daryti su skaudamuoju dantim. Gydytojas pasiūlė skau-damąjį dantį ištraukti veitui. Lie-tuvė sutiko. Gydytojas dantį iš-traukė, bet jau tą, kurį pacientė norėjo.

Moteris grįžusi į namus pasipa-sakojo savo pažįstamiems. Gud-resnieji jos kaimynai tuojaus įta-rė gydytoją esant apgaviku, ir prisispyrę pradėjo ją tardyti: — Kada gydytojas ištraukė pir-mąjį dantį kur jį padėjo?

— Į vandens pripiltą stiklinę į-metė.

— O kur antrąjį įmetė?

— Į tam tikrą „basūrą“, į toki

kruvinę viedriuką, — atsikė nu-kentėjusi.

Dabar visi padarė teisingą iš-vadą, kad gydytojas sveikąjį „ru-sos“ dantį apdailinęs įdės kitam ir už jį paims pinigus.

Buržuazinis luomas visokiais būdais skriaudžia darbo žmones. **Darbininkas.**

BANGŽUVĖS.

(Pabaiga.)

nio. Nuo 1909 iki 1917 metų ten produktuota virš 3 milijonų stati-nių aliejaus, už kurį gauta virš 20 milijonų svarų sterlingų. Se-kančiuose metuose ši industrija įgavo dar didesnio impulso, o vien 1928 — 1929 metų sezono paga-minta 1 milijonas 47 tūkstančiai statinių aliejaus, už kurį gauta 5 milijonai 513 tūkstančių svarų sterlingų.

Ypatingai angliai ir norvegai se-mia milžiniškus pelnus Argenti-nos vandenynuose. Kadangi nėra kur uždarbio išiešti, tat ir darbin-inkai tame sunkiame darbe susi-taupo lėšų. Prieš 20 metų kompa-nijos mokėdavo agentams komisi-ją kad rastų norinčių į ten va-žiuoti darbininkų, o dabar visur siaučiant kriziui, darbininkai tik per dideles rekomendacijas į tuos darbus įsipersa. Yra keletas lie-tuvių, kaip Našlėnas, Juozakas, Vaškas ir kiti jau visa metų eilę plaukioja sezoniniams darbams į Šūd Georgia salas. Iš Buenos Ai-res kelionė trunka apie 15 dienų.

Susiinteresuoja Argentiniečiai

1904 metais susikuria bangžu-vių industrijos eksplotavimui ko-mpanija su centru Šūd Georgia saloje. Buvo kalbama, kad ji da-ro milžinišką biznį, bet apart or-ganizacijai artimų žmonių plačiai niekas tikrų davinčių neturėjo. Pažymėtina, kad visą šios Argen-tinoje sukurtos bendrovės perso-nalą sudarė vieni norvegai.

1926 metais Norvegijos ministe-ris Argentinai, vienos žuklystės kompanijos vardu užkvieta Arg-entinios valdžią, kad ji paskirtų „Lansing“ nuo rugsėjo iki balan-džio mėnesio, tėmydami visą ban-gžuvių medžioklės darbą ir rink-dami medžiagą savo raportams.

„Lansingas“ — 4.500 tonų lai-velis su tankais 40.000 statinių bangžuvių aliejui t. y. apie 7.00 tonų. Drauge vežėsi ne vien reika-lingus bangžuvių medžioklei įren-gimus, bet ir specialę platformą, o taipgi reikalingas mašinas gami-nimui aliejaus ir kitų subproduktų. Vežantiės tokį įrengimą nerei-kalinga liesti uostą ir pačiame vandenyje galima išvystyti visą akciją, sukehoimijant daug laiko ir turint visišką laisvę kas lik-bangžuvių rūšių ir t. p. Visą įgu-lą sudarė 140 žmonių.

Anot raporto visos kompanijos išlaidos sudarė 231.500 dolerių. Pagamino 30.485 statines aliejaus kurį pardavė po 125 dolerius ton-nui, sulig to laiko kainų, už ką gavo 635.000 dolerių. Išskaičius iš šios sumos „Landsingo“ išlai-das, pasirodo, kad vien šiame se-zone nuo rugsėjo 1926 iki balan-džio 1927, gauta gryno pelno 393.500 aukso pesų, arba tiek pat do-lerių.

Naturalistas Corcelles savo ra-porte Argentinios vandenų milžini-us dalina į dvi rūšis: dantuotie-ji, kaip delfinai, orca, cachalote, ir kiti ir bangžuves kaip antai: balaeno ptera museulus, balaeno ptera physalus, balaeno ptera bo-realis, balaena australis, balaena acuto rostrata ir kt. Jos skiriasi savo odos spalvomis, kūno formo

mis, didumu, „ūsaus“ ir t. p. Argentinios naturalistas, Dr. Fer-nando Lahille — cituotas Dr Lion-ville jo darbo apie Antartiko mil-žinus — savo moksliniame darbe apie bangžuvių anatomi - fiziolo-giją sako, kad tai yra milžiniškas darbas smulkmeniškai ištirti kiek vienos bangžuvių rūšies pamati-nius ir charakteringiausias bruo-žus.

Medžiotojams daugiausia nau-dos duoda „mėlynosios“ bangžu-vės, kurių vidutinis ilgis siekia 30 metrų ir vidutiniškai iš kiek-vienos gaunama apie 80 statinių pirmos rūšies aliejaus.

Kaip „mėlynosios“ bangžuvės, taip ir balaenoptera, kurių viršus juodas, o apačia balta, taip gi ir kai kurių kitų rūšių bangžuvės, apie rugpiūčio vidurį migruoja polerinėn zonon ir grįžta gegužės mėnesyje. Patagonijos kraštuose gyvena balaenoptera borealis, ku-rios galva yra rausva, pilvas bal-tas, nugara juoda. Jos didžiu siekia 10 - 20 metrų ilgio. Kuproto-ji bangžuvė siekia tarp 10 - 17 metrų ilgio. „Discovery“ ekspe-dicija tvirtina, kad šios bangžu-vės rudenį migruoja Afrikos pakraščiuose, o pavasarį vėl grįžta į Ugninės Žemės pakraščius. Ban-gžuvių migracijos kontrolę pradė-jo „Discovery“ ekspedicija. Ekspedicija šaudė bangžuves

specialiais šoviniais su kableliais ir reteželiais, kur buvo pažymėta data ir vieta išovimo, kuris fak-tinai nekenkė bangžuvių gyvybei. Paskelbus premijas medžiotojai sugrąžindavo ekspedicijai sugau-tų bangžuvių kūnose rastus žen-kus, pažymėdami bangžuvių suga-vimo laiką ir vietą. Iki šiol tik šitokiu būdu buvo kontroliuojama bangžuvių migracija.

Bangžuvės minta kamaronais, laike migracijos planktonais, t. y. mažyte plaukiojančia jūrų fauna, kuria maitinasi daugybė jūrų gy-vūnų.

AKUSERĖ — EUROPIETAI

Filamena Bilkova

Diplomuota Prahoje ir Bue-nos Aires

Lima 1217

Priima kasdienu nuo 9 val ry-to iki 8 val vakaro. Sekmadieniais visą dieną.

Specialistė prie gimdymo ir visų moterų ligų.

Kalba visomis slavų kalbomis ir Supranta lietuviškai.

Instituto Médico "CALLAO" Dr. Renoulin

Nuosava ligininė operacijoms: aklos žarnos, kilos, gimdos ir akių.

Liginiai primami gydytojų specialistų: buv. pilnateisio gydytojų Hospitalio Salaverry, buv. gydytojų Hospitalio V. Sarsfield ir buv. gydytojo padėjėjo Hospitalio Alvear. Prižiūrint pačiam Klinikos direktoriui.

Gerklės, Nosies, Ausų ir Vaikų ligų specialistai.

SIFILIS - 606 - 914 - Pilni ekonomiškai gydymai.

BLENORAGIJA - Moderniškas gydymas be skausmo - Prostatitis - Cistitis - Lytinis nusilpimas.

VENERISKOS - Kraujo ligos - Silpnumas - Galvos skaudėjimas.

ŠIRDIS - Širdies mušimas - Kraujo cirkuliacija.

PILVELIS - ŽARNOS - KEPENYS - Pilvelio skaudėjimas gydomas moderniškais metodais Glassen, Vienos Universiteto profesor.

PLAUČIAI - Dusulys - Tuberkuliozas.

REUMATIZMAS - Smarkiai skaudantis ir kroniškas - Lašai prieš skaudėjimą, laužimas kaulų.

GERKLĖ - NOSIS - AUSYS - Gydymas nuo drugio.

MOTERŲ LIGOS - Gimda - Užmazga (atskiras kambarys moterims.)

NERVŲ LIGOS - Neurastenija - nervų silpnumas - X spinduliai - Ultravioletiniai spinduliai.

ANALIZIŲ LABORATORIA - Kraujas - Wassermann ir Kham reakcija.

Patarimai 3 pesai.

Priėmimo valandos nuo 10 iki 21 (9 val vakaro)

Sekmadieniais nuo 9 iki 12 val.

Ekonominiai abonentai. Kalba lietuviškai.

339 — CALLAO — 339

DOMES!

DOMES!

Pigiausios laivakortes ant geriausių laivų

PARDUODA

C-ia. Central Europea

San Martin 469

Buenos Aires

Dr. S. SCHAVELSON

Ligininės Muniz klinikos vedėjas. Sugrįžęs iš Europos, kur studijavo klinikose Paryžiaus, Berlino ir Varšuvos dabar priima asmeniškai savo klinikoje.

Gydo vidurių ir moterų ligas. Akių, ausų, gerklės ir nosies. — Kraujo, šlapinimosi ir lyties organus. — Peršvietimas rentgeno spinduliais ir determija. Kalba rusiškai, lenkiškai ir lietuviškai.

Priimu nuo 14 iki 16 ir nuo 20 iki 21 val. kasdien. Sekmadieniais nuo 8 iki 9 val. ryto. Tramvajai 12, 33, 4, 84

CHILE 1228, Buenos Aires